

www.opriticodurile.ro

stop@opriticodurile.ro

+4 021 317 71 70

București, 29 aprilie 2009

Scrisoare deschisă

Către Instituțiile Comunității Europene și opinia publică

SITUAȚIE ALARMANTĂ ÎN PRIVINȚA STATULUI DE DREPT ÎN ROMÂNIA

Noi, organizațiile semnatare, constituente ale societății civile din România, dorim să atragem atenția cu privire la situația extrem de alarmantă ivită în țara noastră în ceea ce privește adoptarea, de către Guvernul României, a Codului Civil, a Codului Penal și a Codurilor de Procedură Civilă, respectiv Penală.

O asemenea inițiativă a avut loc fără respectarea procedurilor legale și a standardelor europene cu privire la transparență și participare civică, afectând adoptarea legislației fundamentale pentru cetățenii români. În calitate de cetățeni ai unui stat membru al Uniunii Europene, românii ar trebui să fie beneficiarii unui proces legislativ guvernat de reguli clare și deschidere. Considerăm că abuzul acestor proceduri, încălcarea legislației existente și nerespectarea drepturilor civice și politice de către Guvernul României are implicații profunde și negative în privința întregii societăți europene.

În acest sens, atragem atenția cu privire la următoarele aspecte:

- Guvernul României a sesizat Senatul cu noile proiecte de Cod Civil, Cod Penal, Cod de Procedură Civilă și Cod de Procedură Penală pentru adoptarea acestora, fără respectarea prevederilor:
 - Legii 25/2003 privind transparența decizională în administrația publică¹;
 - Legii 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative²;
 - Legii 317/2004 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii³.
- Ca o consecință a acestor încălcări ale legii, noile propuneri de coduri conțin o serie de prevederi deja declarate neconstituționale de către Curtea Constituțională a României, astfel având ca rezultat un proces legislativ ilegal și ilegitim.

¹ Articolul 6 din Legea nr. 52/2003: anunțul privind elaborarea proiectului de act normativ trebuie să fie emis cu cel puțin 30 de zile înainte de supunerea spre analiză, avizare și adoptare de către autoritățile publice. Emiterea anunțului trebuie să conțină: nota de fundamentare, expunerea de motive, textul complet al proiectului, termenul limită, locul și modalitatea în care cei interesați pot trimite în scris propuneri, sugestii și opinii privind proiectul de act normativ.

Nici un astfel de anunț cu cel puțin 30 de zile înainte de supunerea spre analiză, avizare și adoptare, nici din partea Guvernului României, nici din partea ministerelor care îl compun.

Faptul că Ministerul Justiției a publicat pe site-ul propriu diferite variante ale proiectelor de acte normative, ori faptul că acesta a organizat trei dezbateri publice pe variante intermediare nu echivalează cu respectarea legii în litera și spiritul acesteia. Art. 6. obligă la trimiterea aceluiași anunț, în aceiași termeni, tuturor asociațiilor de afaceri și altor asociații legal constituite.

² Guvernul a transmis cele patru proiecte de Coduri către Parlament fără elaborarea evaluării preliminare privind impactul noilor reglementări, fără a cerceta jurisprudența și doctrina în materie, și fără a elabora studii de impact, cerute în mod obligatoriu de lege.

³ Legea prevede obligativitatea avizului Consiliului Superior al Magistraturii, or un asemenea document a intervenit numai ulterior transmiterii Codului Civil către Parlament.

- Aceste coduri reprezintă infrastructura legală a unui stat, având un impact social echivalent cu cel al Constituției și, prin urmare, ar trebui să reflecte prioritățile fundamentale ale societății; cu toate acestea, societatea nu a fost nici întrebată și nici auzită în această privință.
- Având în vedere cele de mai sus, ne-am adresat:
 - Guvernului României, cerând retragerea din Parlament și reluarea procesului de adoptare cu respectarea cerințelor legale,
 - Parlamentului României, cu solicitarea încetării procedurilor legislative și a identificării mijloacelor procedurale legale care să conducă la o dezbatere publică reală a formelor finale ale celor patru coduri, și
 - Președintelui României, pentru a media, conform prevederilor Constituției⁴, între stat și societate. Cu toate acestea, nu s-a ajuns la un acord cu privire la îndreptarea neajunsurilor legale și procedurale menționate.

Nerespectând legislația națională, acțiunile Guvernului României nu sunt conforme cu criteriile de la Copenhaga care au justificat aderarea României la Uniunea Europeană. În acest caz, modalitatea de abordare a celor patru coduri de către Guvernul României nu demonstrează și nici nu susține existența instituțiilor garante ale democrației, supremația legii, drepturile omului și protecția minorităților, toate acestea necesare pentru aderarea la Uniunea Europeană.

Totodată, autoritățile române au încălcat prevederile Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, în a cărei introducere se afirmă că aceste drepturi și libertăți fundamentale constituie temelia însăși a justiției și a păcii în lume, iar menținerea acestora se bazează în mod esențial, pe de o parte, pe un regim politic cu adevărat democratic, iar pe de altă parte, pe o concepție comună și un respect comun al drepturilor omului din care acestea decurg. În acest caz, drepturile civile și politice ale românilor de a participa la procesul decizional au fost grav încălcate.

În mod semnificativ, Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, ratificată de majoritatea statelor membre, între care și România, subliniază de asemenea o serie de abordări fundamentale de natură a asigura o democrație reprezentativă și echitabilă, între care procesele de participare și reprezentare publică în ceea ce privește elaborarea politicilor publice au un caracter esențial. Preambulul Convenției stipulează responsabilitatea ce revine statelor de a eradica acest flagel și faptul că acestea trebuie să coopereze între ele, cu sprijinul și participarea persoanelor și grupurilor care nu aparțin sectorului public, cum ar fi societatea civilă, organizațiile neguvernamentale și comunitățile de persoane, pentru ca eforturile lor în acest domeniu să fie eficiente și promovează totodată principiile de echitate, de responsabilitate și de egalitate în fața legii, precum și necesitatea păstrării integrității și favorizării unei culturi de refuz al corupției.

Având în vedere modul flagrant în care Guvernul României au ignorat multe dintre standardele Europene și internaționale, noi, în calitate de reprezentanți ai unor organizații ale societății civile, dorim să transmitem un protest ferm cu privire la lipsa de respect pe care autoritățile de la București o arată față statul de drept și față de principiile democratice care ar trebui să guverneze drepturile tuturor cetățenilor europeni, inclusiv ale celor care trăiesc în România.

O reformă legislativă fundamentală pentru societatea românească reflectă practica autorităților aflată în total dezacord cu principiile transparenței, responsabilității și participării ce sunt cerute și respectate de către Uniunea Europeană și statele vecine.

Coalitia „Opriți Codurile!”:

⁴ Articolul 80 din Constituția României prevede după cum urmează: (1) Președintele României reprezintă statul român și este garantul independenței naționale, al unității și al integrității teritoriale a țării. (2) Președintele României veghează la respectarea Constituției și la buna funcționare a autorităților publice. În acest scop, Președintele exercită funcția de mediere între puterile statului, precum și între stat și societate.

Transparency International România,
Centrul de Resurse Juridice,
Agenția de Monitorizare a Presei – Active Watch,
Asociația Jurnaliștilor din România,
Asociația Pro Democrația,
Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România,
Centrul de Asistență pentru Organizații Neguvernamentale,
Convenția Organizațiilor Media,
Centrul de Resurse pentru Participare Publică,
Federația Română a Jurnaliștilor MediaSind,
Centrul pentru Jurnalism Independent,
Federația pentru Dezvoltarea Societății Civile,
Institutul Român de Training,
Organizația Salvați Copiii,
Asociația Patronală a Editorilor Locali,
Asociația ACCEPT,
Liga Apărării Drepturilor Omului (filialele Satu Mare și Timiș),
Asociația Consumatorilor de Media,
Societatea Timișoara.